

LBRIS

We know
books

G. CĂLINESCU

Cartea nunții

*Prefață, fișă biobibliografică
și referințe critice
de Lucian Pricop*

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CĂLINESCU, GEORGE

Cartea nunții / George Călinescu ; pref., fișă biobibliografică și referințe critice de Lucian Pricop – Ed a 2-a. – București : Cartex 2000, 2018

ISBN 978-973-104-773-7

I. Pricop, Lucian (ed. șt.)

821.135.1

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Cartea nunții – romanul poetic</i> (prefață de Lucian Pricop)	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	10
<i>Referințe critice</i>	14
Cartea nunții	39
O sărutare în tren	41
Casa cu molii	54
Masa celor zece	67
Lola, Dora și Medy	80
„Oracolul“ lui Bobby	95
Planetă de tânăr	110
O partidă de natație	122
Pythia modernă și căile sorții	133
Ce are Vera noastră?	145
Eros asiatic	152
M-me Policrat et C-nia	166
Marele Divan	178
Neliniști prenuptiale	188
O gală de box	198
Vino din Livan mireasă!	210
Oglinda constelată	225
În patul meu noaptea am căutat, pre cel ce iubește sufletul meu	236
Îngerul din casa cu molii	248
Moartea lui Silivestru	259
Facerea lumii	265

LBRIS

We know
books

Cartea nunții

O SĂRUTARE ÎN TREN

Când salcâmiile stației începură să alunece pe dinaintea trenului, lovind ușor cu frunzișul streășina vagonului, Jim trase ușa compartimentului și merse să se așeze la locul său de lângă fereastră. Mirosul de piei încinse și de unsori îl făcu să privească cu mai multă repulsie plușurile groase ale fotoliilor, de culoarea tutunului uscat. Pe spetezele și pe brațele lor, eroziunile se prelăcuseră în ulceratii negre, lipicioase, adevărată lepră a stofelor bătrâne. Jim acoperi cu batista plaga rezemătoarei sale, apoi se lăsă pe spate, într-o poziție calmă, rece și meditativă.

Destul de lucid pentru ca să-și dea seama de mișcările sale suflătești și să înăbușe la vreme impulsurile de vanitate vulgară, el nu putu să recunoască invazia unui sentiment de atracție personală, caracteristic în clipele în care se bănuia observat. În aceste împrejurări el simțea nevoia să-și compună o mască serioasă și abstractă și să se illustreze printr-o contemplație de neuitat, rănind lumea cu atitudinea sa morală. Încercă dar să se smulgă contingentelor, examinând tavanul alburii al compartimentului, recenzând fără familiaritate pe tovarășii de călătorie, rezemându-se când într-o mână când într-alta, dar aceste eforturi de a-și găsi o ținută firească îi vădiră și mai mult stângăcia. În cele din urmă se ridică și trase cristalul gros al ferestrei. Aerul uscat, nisipos, îl plesni în obraji, iar compartimentul se umplu cu aburi de cocs și de fân incendiat. Perdelele fâlăiră ca niște

flamuri, părul domnișoarei din față se umflă spulberat și gazeta vecinului de bancă explodează în mâini.

Jim scoase capul afară și privi. Locomotiva alerga adulmecând traseele, sforăind la podețe, tipând prelung la ivirea capetelor albe de pod, iar pistoanele zvârleau ritmic lucioasele articulații de-a lungul înalțelor și multiplelor roți. Hurducarea monotonă, ciocănitul ascuns de lanțuri și tampoane care bătea neostenit măsurile se prefăceau la poduri în prăbușiri asurzitoare de mari plăci de fier, după care urma iluzia unei liniști curgătoare, de izvor. Terasamentul luneca pe dedesubt, smulgând după sine stâlpii de telegrafi și pomii, și Jim se trudea zadarnic să pună un punct fix în prundișul anonim, părăsind cu regret o grindă înnegrită de catran, o tufă pipernicită sau o cremene lăptoasă cu care ochiul se familiarizase din goană. Aerul îi usca fața, improșcându-l cu un nisip fin de zgură, dar senzația vântului sfâșiat și a spațiului devorat cu fiecă stâlp aruncat în urmă îi făcea plăcere. În cele din urmă, temându-se ca șederea sa la ferreastră să nu producă vreo supărare celorlalți pasageri, se așeză din nou la loc, continuând să urmărească goana câmpurilor cu privirea.

Pe retina îngustă a ferestrei, stâlpii de telegraf alergau, înălțând și coborând fascicolul de fire, urcându-se pe un mal înalt și prăbușindu-le în râpi lutoase, în vreme ce peisajul se învârtea încet în jurul unui punct perceptibil mișcător. Câmpurile se întindeau linse cu un verde arhaic ca în picturile primitivilor italieni, pierzându-se în depărtări oceanice, și nesfârșita lor perspectivă ar fi părut pierdută într-o ceață aurie, dacă turme de tufe n-ar fi alergat circular pe dinaintea ochilor, trădând rotația planurilor. Veneau în cirezi mici, fumurii, aproape sau în marginea zării, ori cădeau în stoluri numeroase înnegrind solul neted, infinit. Câțiva copaci răsucindu-se pe loc, în depărtare, alcătuiau o măsură a imensității acesteia, de-o pustietate așa de idilică, încât apariția unei cornute placide pe orizont, ducea gândul la epoci străvechi geologice. Deodată în suprafața câmpurilor se ivea o cavalcadă de valuri care se rostogoleau încetul cu încetul în degradări spirale, coborându-se apoi vertiginos într-o mare pâlnie plină cu cirezi de arbuști și tufe.

Solul se rupea acum în gropi, în ruine, în surpături neregulate, mișcându-se ca undele în sus și în jos, acoperind brusc orizontul și descoperind deodată prăvăliri lungi de terenuri spre văi pierdute în genune, iar trenul cădea între maluri de lut, sub firele de telegraf sau ieșea pe marginea unor râpi prăpăstioase, stăpânind parcă o mare secată.

Jim întoarse în treacăt capul spre fotoliul dimpotrivă. Domnișoara stătea rezemată într-un cot, cu fruntea lipită de geam, asemenea unui copil, pierdută în peisaj ca într-un vis. Locomotiva scoase un țipăt prelung de spaimă și aproape în același timp aripile înalte și albe ale unui pod fălăiră în sus și în jos în tunete surde, metalice, căzând apoi fulgere. Înaintea ochilor se săntuia pe sub tren o albă lată de râu, de nămoluri împietrite și crăpate, în mijlocul căreia șerpuia încet un fir de apă tulbure, roșiatică. Lângă linia de salcie, vite înfipite cu copitele în nămol mișcau placid cozile, adăpându-se.

Jim aruncă din nou ochii înspre domnișoară și putu să observe că îngenunchiase cu un picior pe fotoliu, îndoindu-l sub sine, în așa fel încât rotula mică, grațioasă, se contura sidefic sub transparența ciorapului. Pantofii mici *trotteur*, aproape băiețești, rochia plisată ce-i cădea până la concavitatea încheieturii gambelor, bluza albă prin care se străvedeau umerii nedevelopați încă și panglicile cămășii, gulerul circular, ondulat, în jurul unui gât metalic, subțire, oxidat de vânt, îi dădeau aerul unei adolescente, crude încă, elevă de școală poate, deghizată în „domnișoară”. Ascunsă între palme, fața contemplativă îi rămânea nedefinită în liniile ei morale. Băgă de seamă însă că fata, distrată de priveliște, își turtise nasul mic pe geam, încercând răceala cristallului.

În configurația peisajului stăpânea acum o caldă geometrie vegetală. Solul circula mereu în jurul trenului, lungind sau apropiind orizonturile. Șesuri fără sfârșit, netede și verzi, roteau în perspective imense o vegetație uniformă de copaci rotunzi, pierzându-se dincolo de zări cu o claritate de miniatură. Întinderile rămâneau multă vreme într-o singură tăcere ascetică de terbururi scurte, roșcate, apoi câmpul se încrețea în smârcuri mișcătoare de buruieni și tufele fășneau cenușii din toate părțile,

în stoluri răzlețe sau în turne continuu, pentru ca să se risipească în zbor planat spre zare sau invadate de unanimitatea furtunatică a pădurilor, prevestite prin copaci care veneau în goană, aci suierători, fugărindu-se și culcându-și coamele la pământ, aci diafani și idilici, lunecând singuratici într-o rouă luminoasă. Planurile se înclinau oscilatorii, când într-o parte, când într-alta, dând o impresie de plutire și lungile lanuri, tunse, de august, prin regularitatea geometrică a petelor, păreau mari chilimuri aruncate peste holde. Asfințise și în urma soarelui stins nu mai rămăsese decât un fum de aur pulverizat, pe fundul unor solitudini, iar cerul fără unde stagna ca o apă veștedă.

Domnișoara dormita îngândurată în bătaia apelor eterice, explorând nemișcată spre linia orizontului regiunii îndepărtate ca și cum ochii i-ar fi rămas într-un port vag în așteptarea unui transatlantic imens de neguri albastre. O întoarcere involuntară a feței îi dezvăluia deodată fizionomia până atunci negată. Casca netedă, lucioasă a părului încercuia simetric ovalul neverosimil și grațios de geometric și în vreme ce bretonul cădea dintr-o singură lamă până deasupra ochilor, asemeni unei viziere de lac negru, triumghiul în care se sfârșea părul tuns la spate lăsa gol grumazul băiețese, al cărui imperceptibil șant se pierdea în candoarea circulară a gulerului. Profilul de smalț măsliniu ce servea de sprijin greului coif de păr umplu pe Jim de mirare și de ușoară voluptate pe care ți-o provoacă desfoierea pe nas a unui trandafir matur căzut de sus. Ochii rotunzi speriați, verzi ca bobul de strugure, dar părând în răstimpuri întunecați, așa de rotunzi sub liniile drepte, mongolice ale sprâncenelor încât pe punctul lor cel mai proeminent strălucea mereu câte un focar argintiu, nasul drept în profil, puțin protuberant din față, cu nervoase evazări ale subțirilor nări, gura fără carnalitate, trasă cu finețe, într-un contur minim, compuneau o fizionomie blândă și impertinentă, totodată, gata să-și aurocoleze în lacrimi bilele uimite ale ochilor și să sfideze cu mânie pe privitor printr-o tremurătură a nărilor și o subțiere a buzelor. Nu era desigur un copil, ci o adevărată domnișoară de vreo optsprezece ani, însă masculinitatea stilului punea mai multă cruditate și inocență pe un chip ca unda iritabilă la cele mai ușoare emoții. Surprinzându-se observată ea trase

repede în jos piciorul subțire, silindu-se să acopere cu marginea rochiei scurte umerii genunchilor, și-și lipi din nou nasul cu putere de geam.

În lividitatea amurgului cete continuu de sălcii se târau în șanțurile mari de lângă linia ferată. Terenul inundabil era plin de mlaștini cu ape coelitate, putrede, în a căror spumă verde trunchiurile copacilor înfipseră picioarele lor răsucite. O ultimă licărire a orizontului bronză suprafața cangrenată a smârcurilor, acoțând la iveală, din mușita lor verde, monstruoșitatea câte unei rădăcini exhumate din nămol și rămase în aer ca o gheară crispată. Balta se lățea pe alocuri prin porumbiștile pălite, culcate la pământ, străbătând prin lungile garduri de nulele împletite ce hotărâneau lanurile în fugă. Apoi apele se zvântară și câmpurile fumurii alternate de dealuri reapărură eliberate, învârtind ușor în depărtare cuburi albe de sate, stăpânite de turnurile gotice ale bisericilor. Un bărbat desculț și îndesat mâna cu o nua, din urmă, trei vaci greoaie, înlăcrimate și un pâlce de cai ședea pe coama unui dâmb aruncând neosteniți capetele în bătaia vântului. Sforăitul locomotivei improșca solul cu rotocoale grele de fum în vreme ce tălpile băteau în tact, pe dedesubt: zdup-zdup, zdup-zdup, zdup-zdup, zdup-zdup...

Vecinul făcu deodată o mișcare și se ridică greoi, întinzând mâinile scurte spre plasa de bagaje. Trase de sus o geantă de piele groasă, o desfăcu pe genunchi și scoase din ea felurite pachete de hârtie pe care le înșiră pe un jurnal. Jim auzi pârăitul hârtiilor desfăcute, clefăitul surd al fălcilor și o curiozitate irezistibilă îi întoarse ochii către călătorul masiv și stâncos, care, suflând greu, rumega încet și mușca din când în când dintr-o felie mare de mortadelă cărămizie, privind visător cu ochi albaștri, contemplativi. Fălcele uleioase îi cădeau rupte sub nivelul gurii unse, dându-i un rictus autoritar în ciuda placidității întregii sale figuri. Spre a nu vedea, Jim se întoarse energic spre fereastră, obsedat de gândul că pașnicul rumegător ar fi putut să întindă cu mâna grasă câte-o felie rotundă de mortadelă la toată lumea, pentru ca în ritmul neostenit al tampoanelor, zdup-zdup, zdup-zdup, toată lumea să mestece încet și visător. Șuierul locomotivei se prefăcu într-un muget prelung de bou răzleț, iar